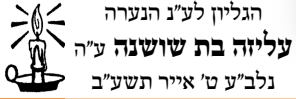

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

ברכות

עיקר עבודת השם יתברך היא עבודה שבלב. ולכן צריך להשתדל מאד לכונן בפירוש המלות על כל היוצא מפיו, תפלות, ברכות ולימודים. ומצוה גוררת מצוה, שיתעורר מתוך הדברים לעבוד את בוראו עבודה שלימה, עבודה תמה, ביראה ואהבה ושמחה רבה, ומתוך כך לא יבוא להיות עובד אלקים דרך עראי כדרך הרבה בורים שבהיותם מברכים או מתפללים או לומדים נותנים בקולם קול עוז לגעור בשום אדם או לרמוז שום דבר שרוצים, ואומרים, אי אי אי, ומשחקים. ואם יציירו בדעתם כאילו אומרים בלעז ומדברים לפני המלך בעשיית אלו הגערות והרמיזות, תכסמו בושה וכדי בזיון וקצף.

לכן גם לזאת ראוי לשים לב לילך אצל חכם שילמדנו התפילות והברכות בלעז, ולא יבוש ולא יבול למען יוכל לעבד את בוראו עבודה שלמה, כי זה כל האדם.

ואף מי שיודע הברכות ודיניהם, לפעמים יסתפק במילי דברכות ספקות כהנה וכהנה. על הכל צריך זהירות וזריזות למשוך ידו או לעשות באופן המועיל כדי שלא ליכנס בספק נהנה בלא ברכה, חס ושלום.

וכל ירא שמים יצא ידי כל הפוסקים במילי דתלו בפלוגתא. וטהר ידים יוסיף אומץ' שלא לבוא לידי שכחה המצויה, ויציב ציונים לזכור ולברך, ובפרט בברכה אחרונה ממים ששותים קודם הקפה וברכת אשר יצר וכדומה. ועל זה וכזה אנו אומרים אשרי איש שישמע למצוותיך, ותורתך ודברך ישים על לבו.

רבונו אליעזר פאפו
ספר "פלא יועץ" ערך 'ברכות')

מתורה לא מפסידים

אם בחוקותי תלכו (כו, ג')

פירש רש"י: שתהיו עמלים בתורה. חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל היה אומר לנו (בהיותנו יושבים לפניו בישיבה): קודם כל תורה - ואח"כ שאר סידורים. ולדוגמא: אדם הוטל עליו לסדר דבר מה בבנק, אין אפשרות להימלט מזה, כי הוא מוכרח. אכן, אין מוכרח לעשותו דווקא לפני ביאתו לישיבה. ולפיכך היה אומר שתחילה יתחיל לימודו (בשעה 9 בבוקר כימי אז), ואחרי שלמד, יצא לבנק, ולסידורו המוכרח. ואמר: כי אז יש גם סייעתא דשמיא, שאין הסידור גוזל זמן רב. כי כיון שלמד, ובא לבנק, מיד מגיע תורו, ומיד מסדרים לו, ומחיש צעדיו לישיבה.

אבל אם לא זוכה, אלא הקדים הסידורים לפני הלימודים, אזי רואים בעליל איך מתעכב תורו ומתארך, וגם פעמים אין סידורו בא לידי גמר. וזה שאמרו (אבות פ"ד) "אם בטלת מן התורה, יש לך בטלים הרבה כנגדך".

גם יש עוד כלל גדול: "אם יושבים ולומדים, אף פעם לא מתחרטים" כך אמר תלמיד של החת"ס לתלמידו מהרש"ג.

ולדוגמא: אדם צריך לעת ערב לצאת לחתונה ואירוע משפחתי וכו'. הנה יש כאלה עם פזיזות: כי מקדימים לצאת (להיות מעשרה ראשונים...) והכל על חשבון לימוד התורה בכולל או בישיבה.

אכן, אדם שאיננו נחפז לקום מעל ספסל הלימוד, אלא מתאחר עוד מעט ועוד מעט על הספר, ואינו נוטש מהרה הלימוד, רואים בחוש איך הכל הצליח ולא הפסיד מה שלא מיהר. ואדרבא יש לו פתאום דבר מפתיע כגון שמזמינים לו מן השמים טרמפ' מהכולל עד האולם! ובכך חסך בזבז ממון, וטילטולים ועייפות וכו'.

ואמר מהרש"ג על דברי רבו הנ"ל: ומאז הרבה פעמים נזכרתי בדבריו הקדושים, וראיתי על פי הנסיון שהם דברים אמיתיים ונכונים. עכ"ל.

ובאמת כל אברך, וכל אדם הלומד, שניסה בזאת, רואה שאכן, כך נוהג הקב"ה - עם התמימים בדרכיהם, שאיכפת להם על איבוד הזמן של התורה. ועל זה יש להמליץ מימרת חז"ל בענין אחר (שבת קכא): "כל המכבה אינו מפסיד". כלומר המכבה את יצרו הבווער בו להזניח התורה, אינו מפסיד. וה' יעזרנו.

שבת שלום ומבורך!

יום המיוחס (יום רביעי הבעל"ט, ב' סיון)

יום ב' סיון נקרא "יום המיוחס", יען נאמר בו "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים". ובשו"ת האלף לך שלמה להגר"ש קלוגר (סימן שלא) כתב טעם חדש: לפי שיום זה (ב' סיון) מוטל בין שני ימים מקודשים: בין "ראש חודש", ובין "שלשת ימי ההגבלה".

שלשת ימי הגבלה (יום חמישי, ששי ושבת קודש, ג' סיון עד ה' סיון)

יש לנצל את שלשת ימי ההגבלה. והיו מקומות שלא היתה פוסקת התורה 24 שעות, כי למזו במשמרות. ומרן החיד"א בספר לב דוד (פרק לא) כתב: "הימים הללו קודש הם", ומסוגלים ליטהר, לקנות ענוה ואחדות, וגם להבין ולהשכיל בתורה. ע"ש.

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

חילול שבת על פיקוח נפש

שאלה: בקידושין דף נ"ה ע"ב וכי אומרים לו לאדם עמוד וחטא בשביל שתזכה. ובשבת דף ד' ע"א וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חברך. לפ"ז קשה ביומא דף פ"ה ע"ב אמרה תורה לענין פיקוח נפש: חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, קשה וכי אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך.

תשובה: הנה לפמ"ש התוס' (גיטין מא:): דלא אמרינן א"א לאדם חטא וכו' אלא היכא דפשע והזכירו סוגיא דשבת (ד.), א"כ הכא לק"מ, דבפיקוח נפש לא פשע. וגם יש לומר דבפיקוח נפש אפילו פשע אפשר לחלל עליו את השבת, דלגבי פיקוח נפש שבת קדש כמאן דליתא דמי (ועיי' פירש"י פסחים כה: ויומא פב:). ודוק. ואדרבא קי"ל דמצוה קעביד, ולא אמרינן "חטא" דוקא בכדי שיזכה, דבפיקוח נפש "מצוה" עביד שכל המציל נפש אחת מישראל וכו'. ובזה יבואר עובדא דהלל הזקן שעלה לארובה וירד עליו שלג וכו' אמרו ראוי זה לחלל עליו את השבת. ויש לדקדק מאי ראוי "זה" הא כל סתם אדם מישראל בפיקוח נפש מחללין עליו את השבת. אך לפי האמור מתיישב יפה שאף שהוא מעצמו עלה למעלה וקרוב לפשיעה מ"מ ראוי זה שרצה להמית עצמו באהלה של תורה (ע"ד דרש) לחלל עליו את השבת. כנ"ל בס"ד.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

נצוד לשונך

מתוך הספר "חפץ חיים"

ג. יש אומרים דאם אחד סיפר גנות על חברו בפני שלשה, אף שהוא עבר בודאי על אסור לשון הרע וכנ"ל, אף על פי כן אם אחד מהשלשה, ששמע דבר זה, סיפר אחר כך לאחרים, לא עבר בזה על אסור לשון הרע, מטעם דכיון דשלשה יודעים מזה, ממילא כבר נשמע הדבר ונודע לכל, דחברך חבא אית לה, ובדבר העשוי להתגלות לא אסרה התורה משום לשון הרע. ודוקא לספר בדרך אקראי, אבל לא שיתכון להעביר הקול ולגלותו יותר. אפילו אם לא יספר בשם מי שסיפר לו, רק יספר סתם, שכך וכך נשמע על פלוני, אף על פי כן איננו נמלט מאיסור לשון הרע.

[הגה"ה: ויש אומרים עוד דאפילו בדרך אקראי אינו מותר, רק אם נתגלגל זה הענין דרך אגב בתוך דבורו, אבל לא שיכוין לספר זה הענין לבד.]

המדרור להצלחת א. ש. ג. ח. תחי'

אבו יקרה

בשבוע של פרשת בחוקותי אמר ה'חווה' מלובלין לתלמידיו: "טוב לשבות השבת אצל המגיד מקוונ'ניץ, כי הוא עושה מהקללות שב'תוכחה' - ברכות".

שמע זאת הצדיק ר' מרדכי, בעל 'מאמר מרדכי', קם ונסע לקראת שבת לקוונ'ניץ. המגיד היה הקורא בתורה, ור' מרדכי התייצב מולו כדי שיוכל לשמוע היטב איך הוא הופך את הקללות לברכות.

כשהגיע המגיד לפסוק "ונתתי את עריכם חרבה, והשימותי את מקדשיכם ולא אריח בריח ניוחכם", הרגיש ר' מרדכי את הכוונות הנפלאות של המגיד, ומרוב התפעלות קרא: "אבינו שבשמים, מי יתן ונזכה לחיות בשעה זו!".

הספר "קן משולה"

הלכות שילוח הקן ועניניו עפ"י הפשט וע"ד הסוד

מאת הגאון הגדול

כמהר"ר אלעזר זאב רז שליט"א

ערוך בטוב טעם ודעת, מהמקורות בש"ס ועד אחרוני דורנו
הלכה למעשה

מתובל בדברי אגדה ובסגולות, עם תמונות

ניתן להשיג בפר'ל: 052-764-7844 או 054-845-6041

הגליון לרפואת
עמרים בן שמחה הי"ו

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו ל: dvartora1@gmail.com